

Bruslařka jela polovinu dráhy rychlostí $15 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$. Druhou polovinu dráhy jela rychlostí $25 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$. Vypočítejte bruslařčinu průměrnou rychlost na celé dráze.

Dříve, než začneme počítat, je třeba říct, že tento příklad může být trochu zrádný. Svádí totiž k tomu, abychom rychlosti sečetli a vydělili dvěma – zkrátka abychom spočítali aritmetický průměr. Tento postup by se dal uplatit v případě, že by bruslařka jela danými rychlostmi stejnou dobu, což však zde neplatí, jelikož druhou polovinu dráhy ujela za kratší dobu než polovinu první.

Jak tedy na to:

První polovina dráhy ... s_1

Druhá polovina dráhy ... $s_2 = s_1$ (jedná se o půlky, jsou tedy shodné)

Doba, za kterou ujela první polovinu dráhy ... t_1

Doba, za kterou ujela druhou polovinu dráhy ... t_2

Celková dráha potom tedy je $s_1 + s_2 = s_1 + s_1 = 2s_1$ a celková doba $t = t_1 + t_2$.

A pokud si vzpomeneme na vztah pro výpočet průměrné rychlosti $v_p = \frac{s}{t}$, máme téměř vyhráno.

Pokud si totiž z výše uvedeného vztahu vyjádříme t a dosadíme do $t = t_1 + t_2$, můžeme psát:

$$\frac{2s_1}{v_p} = \frac{s_1}{v_1} + \frac{s_1}{v_2}$$

Ze vztahu si vyjádříme průměrnou rychlost na celé dráze – v_p , která nás zajímá:

$$\frac{2s_1}{v_p} = \frac{s_1}{v_1} + \frac{s_1}{v_2}$$

$$2s_1 v_1 v_2 = s_1 v_p v_2 + s_1 v_p v_1$$

$$2s_1 v_1 v_2 = s_1 (v_p v_2 + v_p v_1)$$

$$2v_1 v_2 = v_p v_2 + v_p v_1$$

$$2v_1 v_2 = v_p (v_2 + v_1)$$

$$v_p = \frac{2v_1 v_2}{v_1 + v_2}$$

Po dosazení:

$$v_p = \frac{2 \cdot 15 \cdot 25}{15 + 25} \text{ km} \cdot \text{h}^{-1} \text{ (nezapomeneme na jednotky, pokud dosazujeme čísla!!)}$$

$$v_p = \frac{750}{40} \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$$

$$v_p = 18,75 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$$

Bruslařčina průměrná rychlost na celé dráze byla $18,75 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$.